

TELEGRAFUL ROMÂN.

Nr. 100. ANULU XII.

Telegrafulu ese de doua ori pe septeman: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura toiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Insertele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 20 Dec. 1864. (1 Ian. 1865.)

INVITARE DE PRENUMERATIUNE la „TELEGRAFULU ROMÂNULU.”

Incependu acésta fôia cu 1 Ianuariu 1865 anulu XIII. alu esistintiei sele, Editur'a invita la innoirea prenumeratiunei pre toti p. t. domni, cari dorescu a continua citirea eii.

„Telegrafulu Românu“ va continua si in anulu venitoriu, dupa mesur'a poteriloru sele, a face cunoscutu pre publiculu seu cu evenemintele cele mari ale lumei, dar cu deosebire cu cele ce se petrecu in monarchia nôstra austriaca, si mai in particularu in patri'a nôstra Transsilvani'a. Silintia lui va fi si de aici inainte, a nu scapadin vedere nimicu din acele impregiurâri, ce taia in interesulu materialu si intelectualu alu poporulu nostru.

Spre a poté corespunde mai bine la acésta problema, Editur'a s'au ingrijitu, a castigá pentru colaborare la acésta fôia pre mai multi barbati de cunoscentie si de inima, si asiá sperâmu, ca concursulu on. publicu românu nu ne va lipsi nici in anulu venitoriu, precum nu ni-a lipsitu nici pâna acum.

Fatia cu lucrurile cele mari, ce se petrecu in mijloculu nostru pe terenulu politicu, bisericescu, socialu, parte si literariu, tînemu de prisosu ori ce recomandare a sprijinirii acestei foi.

Form'a, modulu esirei si pretiulu „Telegrafulu Românu“ voru fi si pe anulu venitoriu cele de pâna acum:

„Telegrafulu Românu“ va esi de doue ori pe septemâna, Joi'a si Duminec'a, si va constá

pe anu:	pentru Sabiu	—	—	—	7 fl.
	pentru Trannia si monarchia austriaca				8 fl.
	pentru Principatele române unite si tieri straine				12 fl.
pe 1/2 anu:	pentru Sabiu	—	—	—	3 fl. 50 xr.
	pentru Trannia si monarchia austriaca				4 fl.
	pentru principatele române unite si tieri straine				6 fl.
pe 1/4 anu:	1 fl. 75 xr.,	2 fl.	si	3 fl.	

Abonamentele ne rogâmu a se tramite de tempuriu prin epistole francate la Editur'a „Telegrafulu Românu“ la Sabiu.

Telegramu 'alu Telegrafulu Românu.

dto Vienn'a 17/29 Dec. 1864.

„Corespondintia generala“ de astadi au intielesu, ca Maiestatea Sea S'au induratu a aplacidá Mitropoli'a nôstra greco-orientala.

Din acestu telegramu se vede, ca sperantia nôstra a fostu o combinatiune bine nimerita. Suntemu asiá dar in a-junulu Serbatoriloru nascerei Domnului si alu infiintârei Mitropoliei nôstre celei de demultu dorite! Red.)

Siedintia lunaria a Comitetulu Asociatiunei transsilvane pentru literatur'a româna si cultur'a poporulu românu nu se va tîné in 3, ci in 10 Ianuariu 1865 cal. nou.

Sabiu in 18/30 Decembre 1864.

Presidiulu Comitetulu.

Sabiu in 17 Decembre. Scirea din numerulu nostru din urma: ca Presiedintele dietei transsilvane, consiliarulu gubernialu Gustavu Groisz, este denumitu Vicepresiedinte gubernialu, se adeverecse prin foile oficiose.

Sabiu in 18 Decembre. Desbaterile asupr'a adresei din senatulu imperialu au desceptatu si pre Magiarii din pasivitetea lor politica, si unulu dintre cele d'antâiu semne de miscare a lor este infiintarea unui diariu nou magiaru in limb'a germana, care ese pe tota diu'a in Vienn'a si se chiama „die Debatte.“ Déca ne-arú iertá spatiulu, ni-arú placé a reproduce câte-va din corespundintiele si tractatele acestui diariu, spre a dá cititoriloru nostri unu esemplu despre mijlocele, de care se folosescunni din corespundintii acestei foi, pentru de a glorificá pre Magiarii si a injosí pre celelalte nationalitati, precum si pentru de a face lumea sa créda, ca n' adeveru Magiarii suntu cei mai apesati si mai ne'ndreptatiti dintre tote poporele Europei, ca regimulu austriacu lucrá necurmatu in-contr'a intereselor lui etc. Trebuie sa ne marginimu in sa a espune aici numai câte-va din aceste manopere. — O corespundintia din

Transsilvani'a se plânge amaru, ca Magiarii la alegerile dietale prin comitate au remasu in minoritate, ca censulu de 8 fl. e cu multu prea micu, ca prin legea electorala octroita s'a nimicitu dreptulu de alegere alu nobilimei, ca Magiarii posedu in comitate 340 miliri de pamentu, ear Români numai 200, ca Magiarii au de 10 ori atât'a inteligintia câta Români etc. — Din aceste câte-va esemple se poté vedé, cam in ce spiritu scrie si va scrie acestu diariu. Noi Români trebuie sa vedemu cu ochii si sa audimu cu urechile aceste corespundintie tendentiöse, fára de a le poté intempiná intr'unu modu eficace; cáci ne lipsesece unu organu, prin care sa ne aparâmu de loviturile cele nedrepte, ce se aducu directu si indirectu, acoperitu si pe fatia si asupr'a nôstra. Amu deploratu mai adeseori in acésta fôia, si deplorâmu de nou, ca nu avem unu diariu mare romanescu in limb'a germana, si ne tememu, ca vomu perde multu, fórté multu prin préputia pasare, ce o manifestâmu intru aperarea intereselor nôstre nationale. Cele espuse mai susu suntu de ajunsu a ne aretá, in-catrâu tindu intentiunile concetatiiloru nostri. Acelea se poté cuprinde in câte-va cuvinte: Suprematia dinainte de 1848 pentru ori ce pretiu! — Sa rescumperâmu vremea! Astadi mai multu decâtu ori candu altadata este o datorintia chiaru si de onóre a inteligintiei române, a pune capacitatea si caracterulu seu in servitiulu patriei si alu natiunei, si a se folosi dupa potintia de poterea publicitatii.

Zlatna in 8 Decembre 1864. Stimatè Domnule Redactoru! Cugetu a-mi impliri o datorintia patriotica, candu Ve impartasiescu aceste siruri cuprindiatóre de o fapta pecátu de insemnata pentru poporulu zlatneanu, pe atâtu si démna de imitatu.

Camu la anii 1852/3 prin mesur'a catastrala se nedreptatisera o parte a locuitoriloru de aici, mesuranduli-se pamenturile mai mari decâtu erau, precum si clasificandu-se mai susu decâtu le era cualitatea; acest'a a devenitu de acolo, cáci poporulu de aicea nu aveá din sinulu seu conducatori la acea mesura, ci nisce trasi impinsi din lumca tota, cari cu scopu de a-lu asupri, lu impovarara atâtu cu mesur'a pamenturiloru

câtu și cu clasificarea acelor'a. Insa ce sa vedi! De mul-teori voindu cineva sa faca reu, face bine; căci mai tardiu la mesur'a generala geometrica aflandu-se diferentiele, sum-m'a cu carea in vre-o căti-va ani se platise mai multu in da-re, veni a se re'ntorce, și acést'a faceá pentru comun'a Zlatn'a și apertinentiele eii 8600 și atáti'a florini v. a. Unii din com-petintii la acésta summa, cari erau petrunsi de inaintarea bi-nelui comunu, staruia a preface summ'a acést'a intr'unu fondu scolasticu, ear altii a-i primí la mâna, încátu Comitatu se vedíu indatoratu a emite din sinulu seu (in persón'a dlui Vicenotariu comitatensu B. Arányi) unu individuu, spre a cer-cá și complaná diferentiele, care și esíndu in fati'a locului con-chiamá adunarea celoru competenti la relaxatu, unde intre al-tii fura chiamati și Parochii locali. D. Vicenotariu, dupăce descoperi adunárei missiunea sea, intr'o cuventare acomodata și bine nimerita in limb'a romána le enará starea cea deplora-bila a scóloru, precumu și scaderile, ce provinu din lips'a acelor'a. Pre DLui lu urmara apoi Parochulu unitu Blasianu și celu gr. orientalu Damianu, in sa ce sa vedi? sgomotu, ne-multiamiri, murmurári din partea unor'a, ear din partea alto-r'a lacrimi de bucuria, in sfársitu cerendu-se de cátra d. Vice-notariu parerile celoru adunati, dorere! preponderara cei rei pre cei buni, ba unii se slobodira la reflexiuni atátu de dure, încátu staruitorii, precum și d. Vicenotariu și perdura atátu voi'a, câtu și speranti'a de a reusi la scopulu doritu.— No-rocirea fu in sa, ca Parochulu Damianu, care mai avuse de a face astfelu cu poporulu,— și-reculese poterile și intr'o cuventare miscátore de inimi, stórsa din viéti'a poporului, pasi la complanare, propunendu-le intre altele o pactare intre trupu și sufletu, cá adeca sa concéda unulu altui'a jumetate, și asiá dupa unele greutáti i succese cá jumetate sa tréca la fondu lu scolasticu, ear cealalta jumetate pen-tru fiacare competente sa se erneze in dare cá relaxatu, dupa care d. Vicenotariu numai decátu facú a se luá protocolulu, carele se și subscrise de cei de fatia, afara de unii putini, cari voira pâna in capetu a fi consecuinti reutátiloru, ba acei'a se mai vedu și pâna astadi agitandu, tocmai cá dupa foculu de paie sperlele, care radicandu-se in aeru, se stingu și se nimicescu. Suntemu in sa tare convinsi, ca Incl. Comitatu, cá unulu carele au avutu tóta bñnavointi'a a ne sprijini intreprin-derea, va pune stavila astorfelu de corifei cutezatori.

In dñu'a urmátore conchiamá d. Vicenotariu adunarea a-pertinentieloru Trampoiele și Valeadosului, cari inca aveau dreptu la relaxatulu predísu, in sa dorere! căci aici, neavendu d. Notariu sprijóna, ba tocmai dineontra Parochulu din Trampoiele (căci celu din Valeadosului nu erá de fatia) incepú a vaiera starea cea deplorabila a poporului, și mergendu cu esemplu reu, facú cá silintiele D. Vicenotariu sa remána fãra resul-tatulu doritu.

Dreptaceea, Domnule Redactoru, mañecandu din dis'a lui Senec'a: „Gratus non est qui remotis arbitris gratias agit“, vinu a aduce in consimtiementulu poporului zlatneanu, Dlu Vicenotariu precum și Dloru Preoti prenumiti cea mai cordiala multiamita, de și sciu, ca aceea au priimit'o atunci, candu au sece-ratu fruptulu dorintieloru lor. Ear Trampoienarii și Valea-dosenii, cari alungara fap'i'a cea buna, cá și Gergesenii pre Christosu, si-voru priimi de siguru resplat'a nemultiamirei dela insisi urmatorii lor.

Din Vienn'a scrie fói'a septemana „Die Zukunft“, ca subcomitetulu compusu din comitetulu finantialu, pentru de a cercetá, carea este in adeveru summ'a de deficitu pe anulu 1865, au ajunsu la tristulu resultatu, ca deficitulu calculatu de ministrulu de finantie cu 29,985,046 f., in realitate suie la 77,774,066 f.— Mai departe crede acestu comitetu, ca in preliminarulu pe 1865: nu se cuprindu unele spese, care negresitu voru trebui sa se faca; de aceea e de parere, ca déca in erogate nu se voru face reductiuni insemnate, lips'a pe anulu 1865 se va urcá inca multu preste 77 millióne flo-rini v. a. —

Foile oficióse publica p. n. resolutiune dto 26 Novem-bre, in urm'a cărei'a numirea de pân'acum a bisericeii re-saritene ortodoxe, in totu comerciulu publicu oficiosu se va schimbá din „greco-ne-unita“ in „greco-orientala“, — unu pasu insemnatu și acést'a cátra indreptatirea mai buna a ace-stei biserici. —

Cancelari'a aulica ungara au emisu cátra tóte oficiele din Ungari'a o ordinatiune, prin carea cu privire la diplom'a din 20 Octobre 1860 diregatoriiloru politice și giudiciale se de-mánda, cá la tóte resolutiunile, ce le dau, sa se intrebun-tieze limb'a aceea, in carea e scrisa rogarea. O mesura, ca-rea de siguru va fi salutata de nationalitátiile nemagiare cu cea mai mare bucuria; numai de n'aru pati-o si ea cá alte ordi-nationi totu in obiectulu acest'a: a se pune — ad acta!

Varietáti și noutáti de di.

Printiulu nostru de coróna a inceputu activitatea sea publica cu unu actu de nobila filantropia: cu infiintarea unui spitalu gran-diosu, care va portá numele: Fundatiunea Rudolfiana, și se sacrá cu mare solenitate in 12 Decembre c. n. —

(O anecdota din Rom'a.) De curendu avendu Pap'a con-vorbire familiara cu unu Cardinalu, și venindu vorb'a la necasurile cele grele ale scaunului papalu: Cardinalulu voi sa mángaie pre Pius cu aceea, ca corabi'a bisericeii totu nu va peri. „Adeveratu, respunde Pap'a pe scurtu, ca corabi'a nu va peri, dar ce voru face pa-sagerii de pe dens'a?! —

(Bugetulu cetáti Parisu pe anulu 1865.)

Veniturile ordinare facu	130,197,863 fr.
Veniturile extraordinare	10,553,000 fr.
la olalta	140,750,863 fr.
Lánga acestea se mai adaugu venituri suplementarie și speciale cam	15 mill.
Spesele ordinare facu	84,646,124 fr.
Spesele extraordinare	56,104,739 fr.
la olalta	140,750,863 fr.

Dintre posturile de spese vinu cu deosebire a se ac-centuá:

pentru instructiunea poporului	4,473,101 fr.
pentru curatirea strateloru	12,847,900 fr.
preste totu pentru sustinerea pardoselei de strate, etc.	22,447,595 fr.
Suntu mai departe in bugetulu anului 1865 previedute:	
pentru architectura și artele frumóse	4,752,000 fr.
pentru rennoirea strateloru	9,000,000 fr.
pentru intreprinderi mari, cari suntu a se aduce la de-plinire cu ajutorinti'a statului	25,177,846 fr.

(Contributiunea in naturale.) Din Timi-siór'a se scrie cu datulu 24 Dec., ca administratorulu comi-tatulu temesianu la insarcinarea din partea locofintici au e-misu o publicatiune, ca pentru de a se aduce locuitorii in stare, de a-si plati contributiunile restante, ministeriele de resbelu și de finantie, in contielegere cu Cancelari'a aulica ungara s'au invoitu, cá de astadata contributiunea sa se pla-tésca in bucate, care se voru cará la mai multe statii a-numite și despre care li se voru dá cuietantie, ce apoi la c. r. diregatorie de dare voru avé valid tate de bani gat'a. — Aru fi mare binefacere, candu mesur'a acést'a s'aru estinde și asupr'a Sranieii, unde cam in generalu suntu bucate, dar nu se potu vinde. —

Principatele románe unite.

Mesagiulu tronului.

(Continuare și capetu din nr. 98 și 99.)

Domniloru Senatori! Domniloru Deputati!
De astadi, d-loru, aveti a incepe importantele d-vóstre lucrári.

Cea mai importanta din aceste lucrári, d-loru deputati, este cestiunea financiara și cercetarea socotelorulu aniloru trecuti. Si in un'a și in alt'a, Eu reclamu totu laminatulu d-vóstre concursu, totu neaternatulu d-vóstre controlu.

Ecuilibriulu finantieloru nóstre de mai multi ani este sdruncinatu. Acést'a a fostu consecuinti'a logica a impregiurárilor, prin care amu trecut. Deficitulu, neinsemnatu cu bogatiile nedesvoltate inca ale tierci, ce astadi lu-avemu, a provenitu in mare parte din caus'a unei mari datorii, ce Gu-vernulu Meu a mostenitu de la Guvernele de mai 'nainte; a provenitu asemenea din caus'a mai multoru creatiuni, efectuate in anii din urma, cá cerute de nóu'a nóstra organizatiune, și pentru care fóst'a adunare nu s'a ingrijitu a afectá și resurse indestulátore pentru infiintarea și intretinerea lor. D-vóstra veti pretii in sa, ca o organizatiune cu totulu patriarchala, nu s'a potutu transformá intr'o organizatiune moderna, re-clamata de Conventiune și de indestularea trebuintieloru to-turorulu claselorulu societáti nóstre, nu s'a potutu operá fãra sporire de cheltuieli; cu tóte acestea, afara de deficitulu mo-stenitu din anii trecuti, cheltuiielele anului 1864 s'au acoperitu prin venituri normale ale acestuiasi anu, fãra cá sa fi fostu trebuintia de a spori și sarcinele contribuabililoru.

Subventiunea, ce Statulu da casei de indemnizare a pro-prietariloru de mosii pentru rescumperarea clápei, va aduce in sa unu insemnatu golu in bugetulu recetelorulu nóstre pe anulu fiitoru.

Ministeriulu Meu de finantie ve vá presentá bugetulu generalu pe exercitiulu acestui anu. Din espunerea de motive a acestui bugetu, D-vóstra, Domniloru Deputati, ve veti con-vinge ca tier'a nu are de ce a se ingrijí pentru fiitorulu eii financiaru. Cu ordine, cu economia, și cu putine sacrificii din partea contribuabililoru, cerute aceste de impregiurárele excep-

ționale în care ne aflăm, în curendu vom ajunge la restabilirea echilibrului între veniturile și cheltuielile noastre.

În privința socotelilor anilor trecuți, ele, Domnilor Deputați, vi se voru înfățișa în deplina lumină. Curtea de computuri astăzi funcționează; ea are dreptul și datorită de a cerceta cu scrupulositate întrebuintarea banilor publici.

Aici nu se implinesce chemarea D-văstre.

D-văstră, Domnilor Senatori și Domnilor Deputați, aveți mai cu deosebire misiunea de a consolida Statul Român; D-văstră aveți misiunea a întări bazele și trainicia instituțiilor constitutive, mai trebuitoare în România, de cât ori și unde aiea. Pentru că ele aiea sunt sorginea tuturor puterilor Statului.

Aceste baze au fost în anii trecuți prea mult sdruncinate prin intrigele și luptele partidelor; ele nu se potu reîntări, de cât prin o strinsa armonia între toate puterile Statului.

Feriti dar noúele corpuri legiuitoare de calea periculoasă, în care atâția ani au umblatu desființiatele Camere; gânditi Domnilor, că noúele adunări compromise, totul este în pericol, totul este chaos și pentru autonomia și chiar pentru națiune.

Instituțiile noastre s'au complectatu prin inființierea Senatului, carele, că corp ponderatoru, compus din elemente conservatrice, puternicu de esperiința dobandita în conducerea afacerilor generale și județiane ale țerei, va sci a feri ciocnirile între puterile Statului, va mantine echilibrulu între densele, și asiá va aperi neatînse, pactulu fundamentalu și libertățile publice ale României.

Și Senatori și Deputați, D-văstră în patriotismulu și în luminile D-văstră veți gasi dar mijloculu de a feri noúele adunări și țier'a de luptele, care în trecutu le adusesera pe marginea prapastiei.

D-văstră veți întielege, că și Mine, cum a întielesu și țier'a în zilele de 10—14 Maiu, că autoritatea nu este necompatibilă cu libertatea. Negresitu, Domnilor, numai întinderea votului electoralu, numai emanciparea clacășilor, nu se pôte dice că nu sunt acte liberale. Ei bine ce conflicte, ce desordine, aplicarea acestor două mari reforme, un'a politica și alt'a socială, n'aru fi produsu în țiera, deca Guvernulu Meu n'aru fi avutu autoritatea care i a dat'o plebiscitulu?

D-văstră veți sprijini acésta autoritate producătoare de bine.

Dorința și ambițiunea Mea este și va fi, de a face că poporul român să dobandesca, sub Domni'a Mea, toate libertățile de care se bucură națiunile cele mai înaintate.

Deca de astăzi nu deschidu mân'a întreaga, este pentru că nu odata s'au vedintu partiturile anarchice servindu-se de armele libertății, de presa și de tribuna, spre a ucide libertatea; este pentru că nu voiescu a espune la furtuni, tinerele noastre instituții, înainte de a prinde radacini în pământulu României.

Aceste instituții odata consolidate, fiti fără grija pentru fitoriu. Cu aceste instituții, toate întemeiate pe sistemulu electiv, dela Comuna până la Statu, de la baza și până la culme, numai Guvernele rele și arbitrare nu mai sunt cu potința în țier'a noastră.

Cât pentru Mine, D-loru Senatori, și D-loru Deputați, precum amu declarat'o și desființiatei Camere V'o declaru și D-văstre, și acésta în tipulu celu mai solenelu. Eu amu consciința misiunii Mele, care este de a fonda Statulu și societatea română pe bas'a drepturilor vechei noastre autonomii, pe bas'a marilor principii ale egalității și civilizațiunei moderne. Acésta misiune voiu sci a o îndeplini în totu tempulu și în toate împrejurările.

Asiá dara, Domnilor Senatori și Domnilor Deputați, pasiti cu energiá în îndeplinirea mandatului D-văstre.—Autoritatea ce națiunea Mi-a dat'o în 10—14 Maiu, Eu astăzi o împartășescu cu D-văstră. Apucati-va seriosu de lucru. În cercetarea legilor, ce vi se voru presentá, puneti acea lealitate care decurge din țier'a convicțiunilor, care da putere consilierilor, și care dovedesce cu atâta mai multu credința și patriotismulu cetățianului. Dati sinceramente Guvernului meu concursulu luminilor Domniei-văstre. Aduceți-va aminte și acum și totdeun'a, prin dorerós'a ispita, prin care a trecutu țier'a, că nu este progresu, că nu este ordine și libertate, fără o întielegere deplina între deosebitele puteri ale Statului.

Ajutati-Me în stingerea partidelor, prin înfrățirea tuturor claselor societății noastre sub unu singuru drapel, acela alu binelui comunu. Sub acestu drapelu totu si-potu dá mân'a fără umiliatiune.

Eu suntulu celu d'antâiu a arunca unu velu asupr'a dorerosului trecutu; dorescu că nou'a era, în care astăzi pasiescu

Românii, să fie nu numai de libertate și de egalitate, și de pace și de înfrățire; — și de aceea, și întindulu mân'a, fără deosebire, la totu fiii țerei, chiamandu-i de a contribui la mărirea și fericirea României.

D-văstre, Domnilor Senatori și Domnilor Deputați, Me veți urmă pe acésta cale. D-văstră veți fi cei antâiu a dá esemplulu pazei și alu înfrățirei. Acésta va mari înca puterea morala a consilierilor și a lucrărilor D-văstre; căci facendu asiá, atunci'a totu veți vorbi și lucră în numele României; căci totu: Preoti, vechi și înalti funcționari ai Statului, magistrati, ofițieri, proprietari, specialități, negociatori și voi fosti clacasi, astăzi stapâni liberi pe brățiile și ogórele văstre, totu pe carii astăzi va vedu împrejurulu Meu, totu sunteți însasi Români'a.

Cât pentru Mine, Domnilor Senatori și Domnilor Deputați, acésta este cea mai frumoasă și a vietiei Mele; pentru că, după ce pentru unu minutu, spre a salva națiunea și societatea română, amu fostu nevoitu a Me pune mai pre susu de legi, Eu astăzi Me aflu în fericit'a pozițiune de a pune în aplicatiune noúele instituții ale României, încredințându inimei, înțeligenței și patriotismulu unei adeverate reprezentățiuni naționale.

Domnedieu dar să binecuvinteze lucrările D-văstre.

Domnedieu să faca, că ele să astérna mărirea și glori'a națiunei.

Domnedieu să ocrotésca Români'a.

(Subscrisu) ALESSANDRU IOANN I.

(Contrasemnati.) Cogalnicénu, N. Cretiucescu, L. Steege, N. R. Balanescu, Generalu Manu.

6 Decembre 1864.

Notiti'a din numerulu nostru penultimu, împrumotată dintr'alte foi, că generalulu Florescu aru fi denumitu Vice-presedinte alu camerei, vine a se îndreptá într'acolu, că nu la camera, ci la senatu e vice-presedinte, ear v.-pres. camerei și-lu va alege camer'a însasi.

Se vorbesce, că ministrulu Cretiucescu va merge la Constantinopole în loculu d. Negri.

Între Guvernulu românesc și Curi'a papala ameninția unu conflictu. Curi'a adică a facutu remonstrățiuni foarte seriose într'acolu seminariului romano-catolicu din Iasi, ne voindu a concede, că unu institutu pentru creșterea preoților romano-catolici să fie subordinatu unu mirénu ereticu, adică ministrulu românesc. Suntemu foarte curiosi la desvoltarea acestei afaceri.

Sedinti'a cea d'antâiu a camerei nu s'a potutu tine, nefiindu de fatia numerulu de lipsa alu membrilor.

În părțile Besarabiei, ce le a recastigatu Români'a, se continuă schimbările cele mari, despre care amu atinsu ceva și noi: Bulgarii se tragu la Rusi'a, și locurile lor le ocupa colonii românesce, căror'a statulu le da emolumente foarte însemnate.

O Enciclica papala.

Cu puțin nainte de serbatorile de acum ale bisericei apusene (în 8 Decembre) Pap'a au emis o hartia papala (Enciclica), în care după obiceiulu Curiei române espunendu și afurisindu eresiele, ataca 80 de puncte din științele moderne și staruiesce pentru unu felu de reasiediere a lor sub scutul bisericei romano-catolice. Ea prin principiile, ce desvalesce, a facutu mare sensatiune, cu deosebire în țierile romano-catolice, și a produsu mai preste totu efectu neplacutu, căci se pune în contradicere și cu principiile moderne de stat, precum și cu principiile libertății, la care s'au aventatu știința și consciința în zilele noastre. „Pres-s'a“ din Vienn'a dice despre acésta Enciclica următoarele:

E cu dreptate, că o referată, ce curge nemijlocitu din serbatorile nascerei Domnului, să se ocupe în lini'a d'antâiu cu afaceri bisericesti. Incepemu dar cu despomenit'a Enciclica papala contr'a rezultatelor științei moderne și contr'a influințelor ei asupr'a statului și a societății, și la acésta ne vedem îndemnati cu atâta mai vertosu, căci politic'a proprie a serbatu și ea mai de totu în serbatorile nascerei.— Apoi face sa urmeze ceace i se scrie din Parisu în 24 Decembre (în ajunulu Craciunului): Enciclic'a aici pretotindinea face celu mai reu efectu; regimulu vede în manifestatiunea acésta apă, ce vine la mór'a lui. Fiindcă dens'a denéga potestății civile tota influința îndreptată asupr'a afacerilor religioase, declara bisericea egală îndreptată cu statulu, atribue religiunei catolice și în statu preferința înainte tuturor celorlalte, néga libertatea consciinței, posibilitatea împacării între Rom'a și progressu, între liberalismu și civilizațiunea modernă: de aceea se dice aici în cercuri cu influința, că după principiile conservate de Curia guvernarea staturilor de astăzi preste totu e cu nepotința, și asiá se concheia, că prin urmare — trebuie guvernatu fără Curia.“

La acestea „Press'a“ adaugă din parte-si : Nu e treb'a noastră, a cercetă, deca cu acēsta cuprindere a enciclicei se merge prea departe. Noue ni se pare enciclic'a Papei ca o lovitura grea in apa. Nici candu nu se puse Curi'a romana in contradicere mai flagranta cu cele mai indreptatite recerintie ale spiritului tempului, ale dreptului scrisu si nescrisu, si nici candu nu avu mai putinu prospectu de a reesi cu negociatiunile sele. Sciinti'a moderna merge mersulu seu, si nu va suferi a se impedece prin anatem'a, ce purcede din Vaticanu. Dar directu si indirectu se condamna si maxime de acelea, care au trecut in vieti'a de dreptu a multoru popore, precum mai cu sēma cele urmatoare : „Potestatea civila, mantinuta chiaru si de unu domnitoru necredinciosu, are dreptu mijlocitu, negativu in afaceri religiose, d. e. de : Exequatur — statulu si biseric'a potu fi despartite.“

„In dilele nostre, continua „Press'a“, nu mai e de folosu, ca biseric'a catolica, cu eschiderea altoru confessiuni, sa fia biseric'a de stat. Libertatea civila a culteloru, si libertatea data fiacaru'a, de a publica totu felulu de opiniuni si cugetari, suntu recerintie ale statulu de dreptu. Este de lipsa ore, a combate negatiunea acestoru principie? Adevratu ca Austri'a a ncheiatu ore candu concordatulu, dar de atunci a datu legea pentru protestanti. Nu este statu in Europ'a, care nu s'aru sgudu mai multu ori mai putinu in temeliele sele, candu aru ajunge la valore opiniunile papale, nici chiaru Spani'a, unde celu putinu libertatea pressei are dreptulu seu. Ce pote fi urmarca acestei manifestatiuni, decatu preocuparea si suspiciunea contr'a intentiunilor Curiei? Restaurarea principieloru Papei Hildebrand in teoria, pe hartia, se pote; in fapta Curi'a romana nici ca le-a lapedatu vr'odata. Dar realizarea, esecutarea loru in consciinti'a si vieti'a de dreptu a staturiloru este curatu cu nepotintia, si ca celu mai elocuinte aperatoru alu conventiunei din 15 Septembrie acum a pasitu la mijlocu Curi'a insasi. Deca se enuncia renitinti'a Romei, de a se co'ntielege cu progresulu, cu liberalismulu si cu civilizatiunea moderna, acest'a este unu limbagiu, decatu care nu pote fi altulu mai pe fatia, dar si mai fatalu pentru Rom'a. —

Prospectu politicu.

De multu se totu vorbesce despre negociatiuni secrete intre Franci'a si Prussi'a, care s'aru incepe cu aceea, ca Prussi'a aru cede Franciei unu stratu mare de carbuni de petra. Ceva mai positivu in privinti'a acest'a in sa nu scie sa comunice nici o foia. (Dupa scirile mai noue statulu francesu ca atare n'are nici o scire despre acestu lucru.)

In caus'a ducateloru germane dela Elb'a inca nu s'a mai facutu nici unu pasu decisivu, si precum se vede, va trece inca multu, pana se va face. — Intr'aceea staturile mai mici germane facu conferintie preste conferintie, pentru de a se apera de preponperanti'a Prussiei; dar decisiunile acestoru adunari noue celu putinu ne sēmena forte multu cu convorbirea sioreciloru, de a pune pisicea clopotu; dar candu veni vorb'a la: cine?, atunci se retraseru toti prin gaurile loru.

Ita li'a va dimissionala 100,000 de soldati, si pecatu mesur'a acest'a nu place unoru sanguinici, precum d. e. generalulu Bixio, care o-a reprobatu in publicu in camera, asiá dincontra a fostu aprobatu de majoritate cu multiamire. Caci candu generalulu Lamarmora a reprobatu fal'a cea mare a lui Bixio si a disu, ca sangele armatei este celu mai curatu sange alu tieroi si trebuie crutiatu, ca statulu are lipsa de odichna, ca nu e periculu ca Austri'a va atacá Itali'a: atunci cuventulu acest'a alu primulu ministru a fostu in-solitu de vii acclamatuni. — Prin reductiunile acestea in armata bugetulu militaru se usiureza cu 50 millioe franci.

Enciclic'a papala, (despre carea mai susu), a facutu sen-satiune, dar n'au impedece pre regimu si parlamentu, de a hotari, ca tote monastirile din Florenti'a, de care are lipsa statulu la transpunerea capitalei, sa se iee in dispositiunea acestui'a. —

In Spani'a s'a deschisu parlamentulu; statulu va sa faca unu imprumutu de 400 millioe.

Ceea-ce apasa mai multu seu mai putinu tote staturile Europei, suntu crisele finantiale, produse prin desele resboie ale aniloru din urma. Franci'a, cu Imperatulu Napoleonu in frunte, aru ave cea d'antaiu chiamare, a proclama pacea si desarmarea. Vom vedea la anulu nou seu la deschiderea camereloru. —

Sesiunea corpulu legislativu din Franci'a se va deschide, dupacum se aude, intre 7 si 13 Ianuariu. Cabinetulu din Parisu crede, ca cabinetulu austriacu, in urm'a ascurariloru de pace din partea Franciei si a Engliterei, va face reductiuni in armata.

Indurandu-se Maiestatea Sea apost. ces. reg. a concede preagratiosu, cu preinalt'a Sea decisiune din 10 Augustu a. t. ca in casulu acel'a, candu docintii privati aru voi a prelege studiile la academiile c. r. juridice din Sabiu si Clusiu in limb'a romana, sa se priimesca la studiile respective deschilintu 2—3 docinti privati, cari pentru ca voru prelege 4—5 ore pe septemana, deosebi studiile practice (collegia practica), voru pote fi recomandati la recastigarea unei remuneratiuni semestrale in summa de 200 f. pana la 250 f. v. a. avendu pre-langa acest'a indreptatire a priimi dela auditori mai avuti didacturulu pe fiesce care semestru, — in casu in sa, candu aru tine prelegerile acestea vre'unu professoru ordinariu academicu, — atunci acest'a va pote fi recomandat la o remuneratiune semestrala de 150—160 f. v. a.

La urma sa observa, cumca tempulu intrebuintiatu la vre-o academia, ca docinte privatu, nu se va numera intre anii de serviciulu de stat.

Voitorii de a concurge la acestu postu au de a preda suplicele loru de concurentia, pana in 10 Gerariu directiuniloru academice respective,

Sabiu in 28 Novembre 1864.

Dela Guvernulu reg. transsilvanu.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci de I. si II. clasa din opidulu Lipov'a se deschide concursu pana in 31 Decembre a. c. s. v.

Emolumentele pentru fia-care statiune suntu 262 f. 50 xr. v. a. 2 jugere de livada, $\frac{1}{4}$ jug. de gradina, 30 cubule de grau, 14 orgii de lemne si cortelu liberu, — pre langa propunerea sciintieloru in limb'a romana si serba.

Doritorii de a ocupa vre'unu postu din acestea, suntu avisati a substerne deschilintu acestui diecesanu Consistorium recursurile sele, cuviinciosu timbrate si provedute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolvate, despre servitiulu de pana aci, si despre portarea sea morala si politica.

Din siedinti'a consistoriala scolastica in Timisiór'a in 17 Novembre 1864 tinuta.

Diecesanulu Consistoriu alu Timisiórei.

Tom'a Stoia din comun'a Sebisulu de josu, scaunulu Sabiului, carele de siepte ani, au parasitu cu necredintia pre legiuit'a sea sotia Ioanna Docanu, totu din dis'a comuna, si scaunu, si nu se scie locul aflarei lui, de ore ce sotia lui au pornitu procesu de despartanie asupra-i, se provoca prin acest'a, in terminu de unu anu, si o di, dela datulu de fatia, a se presentá inaintea subscrisulu scaunu Protopopescu, cu atat'a mai siguru, caci la din contra, si in absentia lui, se va decide procesulu de susu, in sensulu SS. Canone ale b sericei nostre gr.-orientale;

Dela scaunulu Protopopescu, gr. orient. alu Tractulu alu II-lea alu Sabiului.

Sabiu 20 Decembre 1864.

I. P a n n o v i c i u m p.,
Protopopu.

Institutu de crescere si instructiune.

In institutulu meu de crescere si instructiune pentru copile de clase mai alese, deschisu in 1 Decembre a. c. se priimescu in fiacare di atatu eleve externe catu si internande. Programe pentru interesati, atatu in privinti'a instructiunei catu si a conditiuniloru, se afla la subscris'a. Desluciri mai de aprope, despre principiile si organizatiunea institutulu impartasiesce — din bunavointi'a — P. Protopopu Hanni'a.

Sabiu 13 Decembre 1864.

Philippine Berraud.
Strad'a Pintenului Nr 361.

In tipografi'a lui Georgiu de Closius se afla de vendiare „Carte de Esercitiu“ in computulu celoru patru specii cu numeri intregi cunoscuti si necunoscuti pentru scolele poporale romane I, II, III, compusa de Aaronu Necsi'a fostulu invetiatoru comunale. —

Pretiu e 28 xr. v. a.

Sabiu in 14/26 Decembre 1864.

CORESPUNDINTIA. Brasiovu, Veneti'a, Salisce, Gura-riului etc. Cele tramise, parte fiindu intardiate, parte necuprin-diendu ceva deosebitu, nu se potu priimi. — Zlatn'a. Ati priimi cte tramise? — B. B. B. Respunsulu arméza.